

Verslag conferentie: De Kracht van Water

Met de hoeveelheid water in Zuid-Holland hebben we goud in handen. Dat kan nog beter benut worden. Welke kansen liggen er? Welke concrete afspraken maken we hiertoe en hoe maken we van de provincie Zuid-Holland dé waterrecreatieprovincie van Nederland? Deze en andere vragen stonden centraal bij de eerste waterconferentie 'De Kracht van Water' op 5 april 2019 in Maassluis.

Prikkelende en inspirerende sprekers als Max Blom, Friso de Zeeuw en Erik Pool namen samen met ruim 160 ondernemers, watervertegenwoordigers, ambtenaren en bestuurders deel aan de conferentie. Het officiële programma vond plaats op zowel De Nieuwe Waterweg op vijf zeewaardige schepen en tussen de nautische instrumenten bij Scheepswerf de Haas.

Waterondernemer Max Blom noemde enkele speerpunten. Investeren in de jeugd is er daar één van in de vergrijzende wereld van de waterrecreatie. Daarnaast is zijn wens om inwoners van andere provincies en gebieden een bezoek te laten brengen aan het prachtige water en omgeving van Zuid-Holland tijdens meerdaagse bootreizen, waarvan de provincie Friesland een goed presterende economische sector heeft gemaakt.

'Durf buiten de lijntjes te kleuren'

Friso de Zeeuw, o.a. emeritus hoogleraar gebiedsontwikkeling en oud-bestuurder in Noord-Holland, gaf zijn belangrijkste tip aan de aanwezigen: "Wees iemand die buiten de lijntjes durft te kleuren." In zowel de ambtelijke als bestuurlijke laag zijn volgens hem mensen nodig die "passend durven te zondigen." Als je alleen maar binnen de lijntjes kleurt, komen al deze projecten (zoals besproken tijdens de conferentie) niet tot stand. Het ging uiteraard niet alleen om ambtelijk en bestuurlijk commitment. Vaak zijn de financiën ook een probleem. Volgens De Zeeuw kan een mogelijke oplossing zijn om problemen (of beter gezegd kansen) groter te maken om ze zo op te kunnen lossen. Schaalvergroting dus. Zo kunnen projecten samen in een uitvoerbaar overkoepelend programma terecht komen.

Ook Erik Pool, directeur Participatie bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, kon deze punten ondersteunen. Wel moet er volgens hem een gelegitimeerde reden zijn om buiten de lijntjes te kleuren. Er moet een robuust verhaal zijn, dat politiek resistent is, een robuust programma, dat "echt de moeite waard is" en vooral een robuuste bestuurder die dit kan dragen.

'Bedgeheimen delen als katalysator van het proces'

Erik Pool nam de aanwezige gasten verder mee met de vraag: Hoe realiseer je betrokkenheid en hoe zorg je voor een versnelling van processen? Zijn belangrijkste tips? Betrek lokale kennis (mensen weten gewoon heel veel over bepaalde situaties) en speel in op de liefde voor water. Marja de Bruyn, vertegenwoordiger van Stichting Plezierrivier de Rotte ondersteunde dit laatste. "Wij zeggen ook heel vaak: kanoën en suppen (kleinschalige manier van plezier op het water) kunnen ook weer de liefde voor het water in de harten van de mensen brengen. "Het proces van participatie kost enorm veel tijd," aldus Pool. "Maar toch is het de moeite waard." Erik Pool noemt het de **BED**geheimen:

(B) Kun je de ander echt begrijpen;

(E) en kijk dan of je zelf de ervaring hebt in eenzelfde situatie, zodat je snapt waarom jij zelf ook niet zomaar meeding en hoe je dat kunt verbinden aan het verhaal van die ander;

(D) probeer dan te duiden, te begrijpen en te doorzien wat je echt samen zou kunnen doen en hoe je elkaar kan helpen.

Het delen en doorgronden van deze “bedgeheimen” kost enorm veel tijd, maar als het eenmaal lukt, dan kun je ook enorm snel zaken met elkaar doen.

Volgens Marcel Houtzager, locodijkgraaf HDD is het vooral belangrijk dat we concrete afspraken met elkaar maken. Voor wat hem betreft zijn een drietal punten belangrijk:

- (1) Als we bruggen aanleggen, laten we die dan op hoogte aanleggen;
- (2) Als we duikers willen vervangen, laten we dan het principe hanteren om daar een brug voor in de plaats te maken (en anders een doorvaarbare duiker);
- (3) Als een projectontwikkelaar iets wil ontwikkelen langs het water, laat diegene dan eerst vanaf het water kijken. “Vaak lijkt het alsof bebouwing met de rug naar het water is neergezet.”

‘Een gebiedsgerichte bestuurder nodig’

Kees van Velzen, Wethouder van de gemeente Alphen aan den Rijn, werd door de dagvoorzitter Arnoud Rodenburg gevraagd naar zijn ervaringen met de blauwe opgave binnen het Groene Hart. Wethouder Van Velzen verwees naar het succes dat er behaald was op het gebied van recreatie (dat in het Groene Hart meer is gestegen dan het landelijk gemiddelde) en de omzet van 1,35 miljard. Dit succes is mede bereikt door de gebiedsgerichte promotie en programma’s waar 17 gemeenten in het Groene Hart geld voor hebben neergelegd. Toch kan dit bedrag volgens hem nog verdrievoudigen. Wat is daarvoor nodig? Eén bestuurder op het provinciehuis voor het Groene Hart. Met andere woorden: gebiedsgerichte bestuurders.

Een goed voorbeeld binnen het Hollands Plassengebied en welke aansluit op de vraag voor meer overnachtingsmogelijkheden op en langs het water is die van de dobberhuisjes. De achterliggende gedachte van deze huisjes op het water is het meerdaags varen stimuleren. “We hebben het allergrootste sloepennetwerk van Europa,” aldus Jan Kromwijk, waterondernemer. “Maar we gebruiken het niet.” Het doel is om zo veel mogelijk mensen naast die zondagmiddag, ook een midweek of weekend op pad te laten gaan (en dat te faciliteren).

“Goede ideeën omzetten naar resultaten”

Dagvoorzitter Arnoud Rodenburg vat de wensen van de aanwezigen samen: ‘Er moet nu wat gebeuren en dan gaat het ook om (1) geld, (2) bestuurlijke duiding, (3) verantwoordelijkheid nemen (bijvoorbeeld een provincie) en (4) gezamenlijk werken.

Volgens hem moet er toegewerkt worden naar iets als een voucher, dat bijvoorbeeld de provincie de komende periode gemeenten in hun ambitie ondersteunt met behulp van een slagvaardig clubje. Volgens Rodenburg zijn er meerdere aanvliegeroutes. Zo zouden de ambitieuze gemeenten een kring kunnen maken die bijna provincie dekkend is. De provincie zou in dit geval mee kunnen doen in de ambitie. Een tweede manier zou zijn om als provincie een aantal plekken aan te wijzen waar ze beweging willen stimuleren.

Het is de alom gevoelde noodzakelijkheid om tot een Waterfonds te komen voor bovenlokale aspecten van gebiedsinvesteringen die “de kracht van water” succesvol maken. Er wordt een bedrag van € 40mln genoemd voor de komende regeerperiode. Met dat bedrag, en de inzet van een slagvaardig clubje dat gemeenten ondersteunt kan veel worden bereikt. Met deze conferentie is een start gegeven om samen aan de slag te gaan met de gedeelde ambitie om van Zuid-Holland dé waterrecreatieprovincie van Nederland te maken.

Ook de Commissaris van de Koning, Jaap Smit, gaat aan de slag met de uitkomsten van de conferentie. Zijn wens is vooral dat er meer rondjes gevaren kunnen worden. “Heen en weer varen vindt de watersporter niet geweldig. Daar waar mogelijk moeten obstakels worden ontnomen om waterrecreatie te stimuleren. De Commissaris heeft mooie dingen gehoord, waaronder de wens voor een gebiedsgerichte aanpak, een waterfonds, een ‘buitenboordmotor’ en een bestuurder die watersport/-recreatie in zijn of haar portefeuille heeft. Deze en andere aanbevelingen worden uiteraard meegenomen naar het formatieproces.

De vele aangedragen concrete projecten, zoals het doortrekken van de Weverskade en de vaarverbinding tussen Zoetermeer en het buitengebied d.m.v. een boatconveyor, worden daar waar nodig verwerkt in de huidige ambitieëlijst (samenwerkingskaart Zuid-Holland, Blauwe Cirkels en overige gebiedsgerichte programma’s). Daarnaast zijn er tijdens de conferentie vele beleidsmatige aanbevelingen gedaan die passen binnen de drie strategische speerpunten van de huidige visie op waterrecreatie van de provincie Zuid-Holland zoals opgeschreven in de *Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving*.

Gastvrij en beleefbaar water	Smart Waternetwerk	Natuurlijk, duurzaam en klimaat-adaptief watergebruik
Ontwikkelen gezamenlijke, gebiedsgerichte marketing	Afstemmen en verlengen van brug- en sluisstijden	Koppelen van waterrecreatie aan duurzaamheid en klimaatakkoord
Het creëren van voorzieningen langs het waterfront	Minimale doorvaarhoogte van vaste bruggen vaststellen op 1,80m of 2,50m	Aanpakken van verwaarlozing oevers en verwaarloosde vaarobjecten
Stimulering meerdaagse verblijven (vergroten overnachtingsplaatsen op en langs het water)	Waterhuishouding/waterplassen meenemen in het aanleggen/hergebruiken van (nieuwe) waterverbindingen en het verbeteren dan wel optimaliseren van de infrastructuur van de waterwegen	
Stimulering openbaar vervoer over het water		Realiseren natte en droge natuur
Vergroting aanmeermogelijkheden en ligplaatsen		Programma De Groene Motor kan de groene en blauwe initiatieven verbinden en faciliteren
Ontwikkeling/versteviging van themaroutes		
Verbetering routenetwerk en aansluiting op bestaande fiets- en wandelnetwerken		
Meer bezienswaardigheden op vaarroutes		
Benut de stedenbouwpoging voor de uitbreiding van recreatievaart		

De eerste conferentie “De Kracht van Water” werd georganiseerd door de Vereniging Regio Water – Randstad Waterbaan in samenwerking met de provincie Zuid-Holland.

Volgend jaar is er weer een, waarin vooral de voortgang aan de orde komt.